

lægges Pensjonsbeløbene, ere 1,500,000 Kr. Saa kunne de Herrer selv tage og føle paa, hvad det vilde betyde, hvis man her lod Staten betale $\frac{1}{3}$, saaledes, at der blev en ligelig Behandling af Landet og Kjøbenhavn. Den Vej er Regeringsforslaget ikke gaaet. Det har derimod stillet op et vist Brøfferhold mellem, hvad der skulde gives til Kjøbenhavn, og hvad Staten gav til det øvrige Land, og man er der kommen ad en Beregning, som den højtærede Minister ogsaa omtalte i Dag, til et Forhold mellem Børneantallet i Kjøbenhavn og paa Landet og i Byerne, saa at Kjøbenhavn skulde have $\frac{1}{3}$ af Statstilskuddet. Hvis man nu tager $\frac{1}{3}$ af de 2,222,000, vil det til Kjøbenhavn blive 270,000, men dette sætter Regeringen ned og giver os kun $\frac{1}{3}$ af 1,320,000, altsaa kun 170,000. Dette kommer man til ad den Vej, at man siger: Vi ville nok, at Kjøbenhavn skal have dette Brøfferhold af Statshjælpen, men kun af det, der gives efter dette Lovforslag, men derimod ikke af de 900,000 Kr., som Staten hidtil har givet til Kommunerne. — En Motivering for dette, for at man ikke tager disse ældre Tilskud med, søger man i, at Staten hidtil har ydet 4 eller 500,000 paa Finansloven, og derom har man sagt, at da det kom frem for en Snes Aar siden, var man i Kjøbenhavn i Tvivl, om man kunde tage imod det. Jeg skal dertil bemærke, at da dette Forslag kom frem i sin Tid, havde man baade fra Rigsdagens og Regeringens Side følelsen af, at der allerede da var noget stærkt i, at man gav til de andre Kommuner uden at lade Kjøbenhavns Kommune faa Andel deri. Tanken om at give Kjøbenhavn Del deri strandede ikke, fordi man fra Kjøbenhavns Side ikke gerne tog sin Andel, men fordi man fra den anden Side vilde knytte Betingelser dertil, som vare vanskelige acceptable for Kjøbenhavn. Byen har ordnet sit Lønningsvæsen saaledes, at man gif fra 2,000 Kr. op til 2,500 Kr. som den højeste Lønning, men det Tilskud, der skulde gives, blev kun givet under den Betingelse, at man ikke derved maatte bringe Lønningerne op over 2,000 Kr. Man vilde altsaa komme til at gribe forstyrrende ind i hele Ordningen, thi man maatte vel ønske, at Byen maatte faa Bidraget, men paa en saadan Maade, at man ikke var forhindret i at bruge det paa en fornuftig Maade til sine Lærerlønningers Forbedring. Derpaa strandede Sagen; og man fik det ikke, skønt den Gang alle vare enige om, at dette Tilskud virkelig tilkom Kjøbenhavn. — Nu synes det mig ganske uretfærdigt, at sige, at fordi Sagen ikke kom i Orden den Gang, skal denne Omstændighed blive ved at trykke som

en Byrde, saaledes, at Kjøbenhavn ikke kan faa, hvad man erkender, at den skal have, en Ottendedel af hele det Statstilskud, som der for Fremtiden bliver Tale om, at give til Kommunerne. Saaledes ere Forslaget kommet frem, og saaledes er de 170,000 Kr. blevne opførte i Lovforslaget.

Nu staar der i Regeringsforslaget, at Tilskuddet skal bevilges „som Bidrag til Dækning af Kommunens Udgifter til dens Skolevæsen“. Det kan jeg forstaa. I Folkestinget er denne Passus imidlertid forandret saaledes, at Tilskuddet gives „til Fremme for den videre Udvikling af Kommunens Skolevæsen, derunder til Lønningsforbedring for dens Lærere og Lærerinder“. — Maa jeg nævne for de Herrer, hvad Kjøbenhavns Udgifter til dets Almueskolevæsen for Tiden ere. De beløbe sig — deri ikke medregnet, hvad Bygningerne have kostet og Forrentningen deraf, men alene de aarlige Udgifter til Lønning, Undervisning — til 1,700,000 Kr., og lægger jeg dertil Pensjonsbyrden paa 80,000 Kr., komme vi op paa en Sum af omtrent 1,800,000 Kr. Der er 33,000 Børn i Kjøbenhavn, og de Herrer se altsaa, at Undervisningen koster for hvert Barn 50 Kr. I Gaar blev det omtalt, at Udgiften i Købstæderne for hvert Barn er omtrent 30—40 Kr., og ude paa Landet er Udgiften til hvert Barn 20 Kr. Hvorledes kommer nu denne høje Sum frem for Kjøbenhavn? Lad mig nævne blot følgende tre Data. — For det første kommer den frem ved, at vi her i Kjøbenhavn have et Gennemsnitsstallet for Eleverne i hver Klasse til 30. Nu ville de Herrer erindre, at man i Lovforslaget kæmper for at komme ned til henholdsvis 35 og 37 Børn. — Denne Sum kommer dernæst frem ved, at vi i Kjøbenhavn ere komne op til et Gennemsnitsstikental paa mellem 28 og 29 Timer ugentlig. Her maa jeg bede de Herrer erindre, at man her i Lovforslaget, taler om 18 Timer paa Landet og 21 Timer i Købstæderne. — Endelig har man paa Lærerlønningerne en saa stor Stigning, at de naa op til 2,500 Kr., og for Overlærere og Inspektører langt højere. Paa disse tre Punkter har altsaa Kjøbenhavns Kommune ment at maatte gaa til Forbedringer i Skolevæsenet, som vi langt fra kunne naa gennem Lovforslaget, og som alle, der have talt om disse Sager, have erkendt, at det var godt at komme til. Jeg kan nævne her til yderligere Oplysning, at de Udgifter, der forvoldes herved, løbe saaledes op, at hver Indbygger i Kjøbenhavn maa betale 5 Kr. i Bidrag til Skolevæsenet. Det blev i Gaar omtalt, at dette Bidrag i Købstæderne var 3—4 Kr.